

TE HOA MAORI.

(THE MAORI FRIEND.)

NAMA 2.

AKARANA, APERIRA, 1885.

Registered as
a Magazine.

ORA TUTURU—IHO TUTURU—HARI TUTURU.

"HOANI 3. 16."

(JOHN III. 16.)

"Koa ano hoki te aroha o te Atua ki te ao honga ana o Ia Tana Tamaiti kotahi kia kahore ai e mate te tangata e whakapono ana ki a ia oira kia whiwhi ki te ora-tonu."

TETAHI po makariri i te hotoke e tu ana tetahi tamaiti rawakore o te Airihī i nga tiriti o Tapurini, he tamaiti haereere nos no te taone, kahore he whanaunga aroha.

Kua rere ia ki te tufu, kua whakahoa ki nga tahae e arahi ana i a ia ra te huarahi whanui e tika ana ki te mata. I taua po pu ano kua whakarite ratou kia tomohia tetahi whare, kua whakarite i taua tamaiti kia haere atu kia ratou ki tetahi tiriti i te mea o nga hawa.

I a ia e tu ana i reira, me te wiri ano i te matoke, ka pa ohore tetahi ringa ki runga ki tonu pokohiwi. Ka nui te hinaki pouri, heoi ano tana i kite ai ko tetahi ahua roa e tu ana i tonu taha, a ka wiri ia i te mataku; oira ka ki atu ki a ie he reo aroha: "E tama, e aha ana koe i konoi i tenei takiwa o te po? kahore he tikanga o te pena me koe i nga tiriti i tenei hawa; tena, haere ki tou whare, haere ki te moe." "Kahore oku whare, kahore he moenga hei takatoranga moku." "E, u-aa! E haere ranei koe ki tetahi whare me tetahi moenga ki te whakaritea e ahau?" Ka ki atu te tamaiti, "Tere tonu i au!" "Heoi ra, kei te mea tiriti a he mea te nama (me te tohu atu ano i te Wahi) ka kite koe i tetahi moenga." Kahore te tamaiti i tatari ki tetahi roanga kupu ka haere ia. Ka karanga atu ano te reo, "Tu mai i kona! me pehea he tomokanga mou? me whai pahi koe, kahore e ahei i te tangata pahi-kore te tomo ki reira. Tenei he pahi mou, e matsu ana koe ki te korero pukapuka?" "Kahore e kara." "Heoi ra, me mahara koe ko 'Hosni 3. 16.' te pahi; kua e wareware, kei kore koe e tukua atu e ratou ki roto. 'Hoani 3. 16.' Na hei mea pai tena mou."

Ka oma hari atu te tamaiti me te whakahua-hua haere ano i te mea i akona ki a ia, kihai roa kua tao ia ki te tiriti, a i te nama e tu ana etahi keeti nui, he pu-rua. Katahi tonu ngakau ka hemo i te whakamiharo ki aua keeti. Me pehea he tomokanga mona ki reira? whakapato wehi-wehi ana ia i te pere. Katahi ka whakaparehia e te kai-tiaki po, me te ki maro mai te reo, "Kowai tena?" "Ekara ko ahau! Kia pai mai e Kara; Ko Hosni Toru me te Tekau ma ono ahau," wiri rawa te reo. "Pai tonu, tomo mai koe, ko te pahi tena," a ka tomo te tamaiti.

Kihai i roa kua takoto ia ki roto ki te moenga pai, mahana, kahore ia i kite i mus atu i nga kobeka hei rite ki aua hipoki. I a ia ka huri ki te moe, ka whakaaro ia, "Katahi te ingoa tupono, e kore e mahue i ahau tenei ingoa!" Ao ake te ata, i te mea ki ano ia kia tonu ki te tiriti (me te po anake hoki tera kainga mona) ka hoatu he paihanga ki tonu i te waiu whakawera, he mea penu ki te taro. "Ka haere ia whana-atu he wahi, wahi ai ano kei tutaki ki a ia ona hoa tawhito, me te whakaaroaro ano ki tonu ingoa hou, whakawhihi maharakore ai i tetahi huanui e whakakikiria ana ka hinga ia, takahiaho.

Katahi ka hui te tangata, ka whakatakotoria ia kua kahore ko, ki runga ki te kauhua, a ka kawea ki te hohipere tata mai. Ka tomo ratou ka hoki mai te manawa.

Ko te tikanga i nga hohipere o Tapurini, me tuhihihi ngatahi te ahua o te whakapono, te ingoa me te nama o te kainga o nga tangata e whakatapokoria ana. Ka ui atu ratou ki a ia mehemea he Katorika ia he aha ranei. Kahore ia i ata mohio. I nannhi he Katoriki ia, oira, i nianei he Hosni Toru me te Tekau ma ono ia. Katahi ka oho he kata.

Ka oti ona mate te rongoa ka kawea ia ki te ruma o nga mea whata. Kihai i roa ka pa te kiri-ka me te pototo nos, i te kaha o nga manua. Katahi ka rangona ki te reo kaha me te Hono

tonu, "Hoani 3. 18. Hei mahi tena i te pai moku, a kua tika!"

Na enei hamama ka hono, ka oho te nuinga atu o nga turoro. Ka mauu ta ia Kawenata ki te rapu ki te korero i te wahi i karangatia e ia. He aha rawa ra te tikanga o ana kupu? a, katahi tenei o konei, ma tera o ko atu, ka korero i ana kupu whakaahuareka "Kois ano hoki te aroha o te Atua ki te ao homai ana e Ia Tana Tamaiti kotahi kia kahore ai e mate te tangata e whakapono ana ki a ia otira kia whiwhi ki te ora-tonu." (Hei mahi tena i te pai moku, a, kua tika!) e ai ta taua tamaiti hamama i ona mamae). Kia Ruta, ko tenei wharangi "Te Paipera Iii." Ka oti te korero ana kupu whakaaroa e ana turoro, a ka rongu i te hononga ake o ta te tamaiti mate "Hei mahi tena i te pai moku, a, kua tika!" Hoani 3. 16. ka oho te Wairua i roto i atou, aka whakamahi e te Atua te Wairua Tapu ana kupu, i reira pu ano, hei whakatahuribanga mo nga wairua ki te ora. Tera ano "he hari i te aroaro o nga Anahera o te Atua" mo nga tangata hara i ripeneta. Ka whakamania tenei wharangi kotahi i whakapuskina nei e nga ngutu o tenei tamaiti rawa-kore kuare, e te Kaha whakahara o te Atua te wairua Tapu, ki roto ki taus hohipere a whakaorangie ana etahi wairua.

Haere tonu ta tatou taki korero. Ka mutu te potete, ka hoki mai te mahara ka tauruhuri taua tamaiti nohinohi u a-na ki nga mea i tetahi tena i tetahi taha ana. Ano ra te nui ki tana titiro, me te hore turituri! Ki a ia, Kei hea ahau? Kihai i aha, ka puta he reo no te moenga i tai atu o tona, i mea—E "Hoani Toru me te tekau ma ono, e powhea ana koe i tenei ra?" "He, na te aha koe i mohio ai ki toku ingoa hou?" "I mohio ai ne! Kihai koe i tamutumutu ki to Hoani Toru me te tekau ma ono, a ko ahau tetahi o matou te mea ana, Whakapaingia a Hoani Toru me te tekau ma ono." Miharo ana ki nga taringa o te tamaiti nei, te tangi o enei kupu. Kia huihua ia ko Whakapaingia! a ia kahore nei he tangata hei

atawhai. "A, kahore koe i mohio nohea ranei ana kupu—no te Paipera." "Te Paipera! he aha tena?" "Kshore ano taua tamaiti marara nos kia rongu noa ki te Paipera—taua pukapuka Whakapaingia, ta te Atua kupu ki te tangata. Ka mea ia, "Korerotia mai ki a au," a i te mea ano e tau ana nga kupu ki ona taringa, ka hameme ia, ka mea, "Pai rawa atu tena, mo te aroha katoa tena, e hara mo te po kotahi anake tena kainga, otira he kainga pumau tonu!" Kihai i roa kua whakaaoko ia kua mohio ki era kupu, a ka mea, "Haunga anake ko taku ingoa hou, otira me tona apiti ano!" Katahi te mea whakahari. Ka pahure nga ra a rere ke ana te ahua o te ruma—otira kahore te tatou—boa iti i mokemoke; tana kai ko tona wharangi me ana kupu whakaahuareka, hore rawa ia i matau mea ake ia ko te whakamahi i ana kupu. Tenei ake ano tetahi atu wairua i roto i taua ruma e riro mai ki a te Karaiti i runga i tona mahinga, a i runga i tona ake whakapono u ko ia hei waka e riro mai ai tera whakapaingia. Tera tetahi korohoko, he nui rawa tona mate, e takoto ana i runga i te moenga whakawerewere, kahore i matara atu i tona. I tetahi ata-tu ka haeremai tetahi wahine o te Hahi o Roma ki te taha o tona moenga, ka mea atu, "E Pateriki, e powhea ana koe i tenei ra?" Ka ki hemo atu te kaumatua, "Ka nui te mate." "Ka patai atu te wahine ra, "Kua tae mai te Piriti kia kite i a koe?" "Aha! ae, otira hu whakapui tena i toku raruraru; kua whakawahia hoki ahau e ia ki te hinu tapu, a, ko te maku e mau i au nei mo te mate. Kahore ahau e ngoto te tu ki te araro o te Atua, me pehea ahau?" Ka ki waha iti atu ia, "Ka nui taku pouri ki a koe; titiro! tenei he tau pire, kua oti te whakapai e Tona Tapu e te Popa, ma enei koe e ahei ai te mate koukou." Katahi ka heia e ia ki te kaki o te kaumatua ra, a, poroporoaki iho haere ana ki waho. Otira mo powhea e tenei tau pire ka rangimarie ai te tangata e haere atu ana ki tera ao taturu a kahore ano ana hara kia murua? Katahi ka

kaha te hemo a Pateriki. "E te Atua kia aroha mai," ko tona karanga tenei, "He tangata tino hars nui ahau, ki ano ahau i horoia. Me pehea ahau? Aue! he aha toku mutunga iho?"

Rongo mai ana ta tatou tamaiti ki ana kupu whakahiatangi, ka mea ana whakaaro. He mate te te kaumatua nei u ana ki tetahi pahi! Ka karanga atu ia, "E Pateriki, e matau ana ahau ki tetahi mea pai mou—tino mohio ahau—kua mahia e taua mea he pai moku." Kātahi ka karanga aue atu a Pateriki, "E! kia tere te korero mai ki au, kia kite kau hoki ahau i tetahi mea hei mahi i te pai moku." Ano ra ko te te tamaiti, "Tenei ra! whakarongo mai, Hoani 3. 16. Kei te whakarongo koe?" "Ae, ae tenei ano." Hoani 3. 16.—Kōia ano hoki te aroha o te Atua ki te ao, homai ana e ia Tana Tamaiti kotahi, kia kahore ai e mate te tangata e whakapono ana ki a ia otira kia whiwhi ki te ora-tonu." Na enei kupu, ka kite a Pateriki i te rangimarie i tona whakabemokanga, a, tomo atu ana ki te ora-tonu, ka tae atu ano he wairua ki a te Karaiti no te ruma o tera hohipere—he kotahi ano te wharengi Karsaipiture i runga i te whakapainga a te Wairua Tapu i tae ai.

Hoki mai ana ki te ora te tatou hoa iti. He roa tona pucitanga i tenei wharangi kotahi mona, Hoani Toru me te Tekau ma ono. Whakapaingia ana e te Atua tana whakapohanga ki enei kupu; Na te aroha o tahi hoa ka kawea ia ki te kura, a, i tenei wa, ka nui tons kaha ki te mahi o te Ariki.

KO TE KUINI ME TE WHAEA TANGI ATU KI A IA.

(THE QUEEN AND THE SORROWING MOTHER).

TERA tetahi korero whakahiatangi e mau ana ki roto i nga nupepa o Kotarana mo te aroha o tetahi whaea. Ko tenei whaea, e rua ona tama tana kua whakataua e te whakawa kia

mate a haere ra raro atu ana ia i Ranana tae noa atu ki te whare o te Kuini i Kotarana ki te tono ora i te Kuini mo ana tama tokorua. E ai ki taua korero, haers ana taua whaea whakateraki tae noa ki Aperini a muri iho ki Paratera, hei kōnei ka mate ona waewae ka ngenge ia, a, tekau ma rua maero e toe atu ana ki Paramora te koinga o te Kuini. Me pehea ia? Ko tona kehi he porangi. Ko re takiwa e mau ana te ora ki ana tama e tata ana ki te pau. Ko te pō makariri, pouri, mehameha e haere mai ana, a, i taua takiwa he kino te po mo te haere i te hotokē.

Otira kahore te ngakau o te whaea i maharahara ki tona ngakau i tona ake mamae. Imohio ia ko ana tama i atawhaitia e ia i te raua itinga ki runga ki tona uma hei te whare herehere a kua whakataua kia taronatia. Kotahi rawa te mea i taua taone iti hei kawē tangata ki Paramora—ko te kiki kawē mera, kotahi tonu nohoanga, mo te kai-whiu. I oho te aroha o te katoa ki a ia. Ka kawea te peeke mera ki te kiki a tukua ana te wahine koinga kia noho ki runga i te peeke.

Heoi ka rere ia i taua pō makariri, mehameha, tere te mataku, i taua tekau maero ma rua ki Paramora. Hore rawa ia maharahara tere tetahi pukapuka hei roto i taua peeke e nohoia ra e ia no te Hekeretere o te Kuini, i tukua atu kia hainatia e ia, a kua noa ana tangata i te here o te mate, na runga i te aroha o te Kuini. Ko taua pukapuka wewete i te ki whakamate mo ana tama e whaea atu nei e ia, hei raro tata iho ano i a ia, hore rawa ia kis mohio. E kore e aha kua mutu te mamae o te ngakau o tona whaea a tona mohiotanga hei taua peeke taua pukapuka. Kati, hei aha hoki i korerotia atu ai ngu mea katoa—tona whai korerotanga atu ki te Kuini—te ohiatanga atu o tu te Kuini ngakau whaea ki a ia i roto i tona pouri nui Heoi nei he kupu whakaotinga—ka tae ngu pukapuka ka kitea i roto te mea kotahi hei hainatanga ma te

Kuini, a ka oti te haina, heoi ano kua noa aua tangata kua tamaua kia raua te ki mo te mate. Kua ngaro te pouri i te konoka. Kua riro te pikaunga taimaha.

Whaihoki e te kai-korero i tenei, kotou ahua ano tenei mehemea ki ano koe i whakaoranga—kua tamaua te whakataunga whakawa mo te tangata hara, heoi te mea e taria nei ko te whakamate-

nga. Kua hara te katoa, a kahore e faea e ratou te kororia o te Atua. Kahore heroimata hei horoi i ou hara. Kahore e faea e koe te whakakahore ou mahi hara. Me pehea ra ka kahore ai te kimate mou? Whakarongo mai e kai-korero ki te kupu o te ora tonu. Ki te mea ka turia e te Atua he whakawa mou, he mate

tonu ano tena mou. Otiira, whakarongo! Kua whakaritea e te Atua he utu mou, a, i tenei wa e hoa kai-korero e hoatu ana e Ia tenei korero tuku mai Ana, ki o rings, he mea ta. "Whakaoranga ia kei heke ki to raua: kua kites hoki e ahau he utu."—HORA 33. 24. Tonoa mai ano e Atua Tona Tama; i mate e te Karaiti te tika mo te ho, kia arahina ai taton e ia ki te Atua.

Na te Kuini i raps mai te wetokanga o te ki whakamate. E hara na te hunga kua kiia kia mate. Kahore noa iho e faea e raua tera. Whakaae mai kei te mate ngaro koe. Whakatikaia te te Atua mou—e tuki ta te tangata hara tonga, a Mana koe e whakatika. Mau tonu tenei murunga hara—Ae, he murunga rawa-tanga atu, mo ake tonu atu, kua mea hoki Ia, "E kore ano hoki e maharatia e ahau a ratou hara, a ratou kino a mau ake nei."

Ko tenei katoa a tera atu he pono, mou tonu a te wa tonu e whaka-pono ai koe ki a Ihu, ko ona toto anake hoki, ae ra, ko Tona mahi oti, to te tangata hara o koe. Kua e whakarora, e ai ta to matou tonu atu, ko te whakapukaunga whakamutunga pea hoki tenei, ki a koe, kei tenei puka-

puka, o te korero kua tawhitotia, o te Aroha e te Atua ki te ao kua herca e te mate me Tona atawhai ki te hunga hara. Whakapiritia tou tohu ki te pono o ta te Atua, a, ko te murunga o ou hara hei nainai. Nana, Tenei te wa maau kohaaga mai; nana Tenei te wa e whakaranga. I mate e te Karaiti mo te hunga hara. Whakaae mai he tangata hara

koe, a ka murua e te Atua te ki mate mou i tenei wa ano. Kua ea ia te Karaiti tau nama, kua pai te Atua ki tonu whakautunga. E hoa kai-korero, kua pai ranei koe?

WHAKAORANGIA I TE MATE.

(SAVED FROM DEATH).

K TE raumati o te tau 18—, e a hau ana taku rere ki Monastiriara, i runga i tetahi nga tima nui o Amerika e rere tonu ana i te takiwa o Toronto o taua taone nui hoki.

Katumatou ki tetahi tau-ranga whakau i te awa o Barenchi, kei waho atu i te "Mano Motu" taiho e heke atu i "Nga rere"—e whakarerea ana e ahau te tima, a, kua u ki te wapu, e haere atu ana hoki ahau ki te taone iti ki te whakarite whare moku mo te po, i kiki rawa koki te tima i te tangata.

Kahore ahau i mohio ki te ahua o te hanga o te wapu, a, ko te korekoreko mai hoki o nga raiti e ka mai ana i ko atu kahore i roa taku haere ka mohio ahau, e, kei roto a

hau i nga wai hohonu o te awa. Mahara rawa ake kun totou ahau.

I taku pueatanga ake ki runga kahore ahau i kite mea hei whakamanu i au. I taku korenga e mohio ki te kauhoehoe ka karanga ahau ki tetahi kai-whakaora, hohoro tonu te whakamaro a tetahi hoa i tonu ringa hei hopu i au—kua kite pea hoki ia i runga i te wapu i taku takanga, kua rongo ranei i taku aue.

Heahakoa ra, i roto i te pouritanga o taua po, me te raruraru, ka kawea mai e te Atua i runga i tone manaakitanga he kai-whakaora moku.

Takoto wharoro ana te tangata ra ki runga ki te wapu whakamaro mai ai te ringa me te karanga mai ki au kia hopu ahau na tenei ka ora ahau i te paremo.

Ki ta te tangata whakaora, na te ringa kaha anake o tetahi hou aroha, kahore ahau i mohio ki a ia kowai ranei ia nana ahau i whakaora. He pono te hopukanga

atu o toku ringa ki tonu; otira ko ia taku kai-whakaora, a, ki a ia nga whakawhetaitanga.

Ki muri iho, ka whakaaro ahau ki taku whakaoranga, e, te rite hoki o tenei ki ta te Atua whakaora "atawhai." Tenei he tangata ko te mate, otira, tu mai ana he kai-whakaora. E mea ana te Atua, "Whakaoranga ia kei heke ki te rua; kua kitea hoki e ahau he utu." Kahore atu he kai-whakaora e rapu atu ai. Ke tonu runga e kaha ana ki te whakaora. E hopukia ana e te whakapono, te ora whakamaro mai e te Atua.

Ki taku mahara ake, ko te tangata i hopu ki au taku kaiwhakaora; kahore hoki aku kaha ki te whakaora i au ano. Heoi he mea maku, he inoi mona, kia whakawhiwhia ia ki te whakaoranga nui.

Te tino whakamarama mai a tenei whakaoranga oku ki ta te Atua atawhai whakaora!

He aha he mahi mana? heoi mana he pupuri u tonu ki a ia e "Kaha rawa ana"—he whakarongo ki Tona reo i a ia e mea nei, "Tahuri mai ki au, kia ora ai koutou . . . ko ahau hoki te Atua, kahore atu. Ma te ngakau hoki kia whakapono ka tika ai; ma te mangai kia whakaae ka ora ai."

HE AHA TE RONGO PAI?

(WHAT IS THE GOSPEL?)

RONGO ana to tatou rongo i te kupu nei "Kauhauia te Rongo Pai," "E haere ana kia rongo i te Rongo Pai," "E paopao ana i te Rongo Pai" he aha te tikanga kia tatou o ena kupu? Ko tenn kupu "Rongo Pai" he

kupu na mua ko tona tikanga tenei, Ko te kupu mai a te Atua, he rongo whakahari, he mea whakaoskoka i tufou.

E hara i te pukapuka, e hara i te mea, otira he kupu i tonoa mai. He pera me te Terekaramu waea e hara i te pepa i tuhia ai a runga, e hara i te tamaiti i kawea mai ai, e hara i te waea i rere mai ai, otira ko nga kupu i tukua mai. Whaihoi, e hara te Rongo Pai i te Pai-pera e hara ano hoki i te Kai-kauhau i te Apotero ranei, otira ko nga kupu tonu he tononga mai na te Atua ki nga tane ki nga wahine me nga tamaiti katoa e hiahia ana ki te hopu. E haere mai ana he tino kupu ki a koe pu ano, e te kai-korero i tenei, pera tonu ano i tomo mai he tamaiti me tetahi kopaki pukapuka nou te ingoa e mau ana a heata ai ki a koe, ko enei nga kupu. Haere mai ki ahau, e koutou katoa e mauia ana e taimaha ara a maku koutou e whakanoikioki. Ki te pai koutou, a koutou nei akiri noa atu i te Terekaramu ki te ahi punga noa atu kua rawa he maharahara, me whakarongo ranei ki ona tono. Pena tonu hoki nga kupu o te Rongo Pai. E i kua e whiwhi noatia iho. Kua tukua atu i naianei, e te Atua, nga kupu o tona aroha me tona atawhai ki a koe. E tono nei ia ki a koe kia haere mai ki a te Karaiti a kia haere mai i tenei wa ano. Tera e kite koe i tana kupu tono mai kua tahiwhia i te Rongo Poi o."—MARC 11, 28.

"Me pehea ka ora ai tatou ki te paopao tatou ki tenei oranga nui?"—HIFEMO 2, 8.

"Me whakapono ki te Ariki ki a Ihu Karaiti ku ora ai koe."—NOA MANU 16, 31.

Ia totou hoki e ngoikore ana, i te wa i rite ai, ka mate a te Karaiti mo te hunga hara.

E mate whakauaua hoki tetahi mo te tangata tika; tera pea ia tetahi e maia ki te mate mo te tangata pai.

Heoi e whakakitea nuitia ana e te Atua tona aroha ki a tatou, ia tatou hoki e hara ana, ka mate a te Karaiti mo tatou.

ROMA 5. 6 8.

He mea ta e George Coumts, ki te whare o te Paipera pukapuka hoki, Karangahape, Akarana.

Te utu kotahi pene, ka rere ma te maha he pene me te hawhe pene,—6 herini mo te rau.

Published by George Coumts at the Bible and Book Dept., Karangahape Road, Auckland.

Price one penny, by Post 1½ — 6/- per hundred.